

Emnenr. 5

Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Lammidal

Emne: Vannbering

Bygdelag: Farsjøbygda

Oppskr. av: Jens P. Farsjø

Gard: Mitgaarden

(adresse): Farsjø st.

G.nr. 6 Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Mer eiga røynsle

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Sta bere vatn med aak var ganske almindelig for 60. 70 aar siden, iser der di hadde lit lengere vei at bere, men der hvor der var ganske kort vei til brønnen har di nok bare en bütte i hver haand, aakel kalles bare aak og var en stang med en bred åpning til halsen, og en korn med en jernkrokk i hver ende til at henge bütte paa, naar di skulle og bere vatn i trebitter. Kan ikke tidspesles til noen bestemt tid, da di er gaar av bruk lit efter hvert, men di har iallefall delvis vort i bruk ved aarkundredeskipet.

2. Om stegs vasbering har jeg aldrig hørt om her.

3. Men aa styre vatn paa styresmeien var almindelig om vinteren, det var en kae = mei med en passelig krokk paa, og en kroat spikra paa til at staa imot vaskarb, der var en almindelig kresaa der tok 3 a 4 batters vatn, og for at det ikke skulde skvulpe for meget over kuelva di et passelig stort krefat med hulsiden ved paa vatnet i karet, og det virka utmerket.

Til at ase vatn i karet brukte di almindelig

paa en passelig lang stang med en jern-
krok i enden til at henge bølge paa, men
paa enkelte steder havde de stillet sig heis
der bestod ist der var sat ned en snæver løm-
merstok, ved siden af brønnen, med klæft i
øvre enden hvor der var nedlagt en passelig
stor stok der blev holdt paa pluss med en tyk
jernbolt, og i enden af den lverstokken var
fastgjort en passelig lang stang, og i enden af
denne stangen var fastgjort en bølge, den
lverstangen var saa tyk i den ene enden at
den nesten veide op bølge naar den var
spjællt af vater.

4. Hvornår der berek eller har vater, det var nok saa
sporellig efter tid og leilighet, det ofalt nok
lit paa noer hver af familiens medlemmer
der var saa pas store at de maatte og bere
en bølge vater

5. Dette er metoder som brukes enna paa
enkelte steder, men ellers er her paa gaardene
nu for det meste vandledninger, der hvor beliggen-
heten tillater det, men nu idet siste er
enkelte begynt med elektriske pumper
der trekker vateret op til nok saa store
høider

6. Det har nok vert kjort mye vater paa baade
slede og vogne, iser i kørre aarstider, men det
er nu paa det nærmeste slutt, og hvis de
elektriske pumper holder hvad de laaner, saa
er nok snart vandbering og vandføring snart
en saga blot.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEHUSEM.
BYGDØY

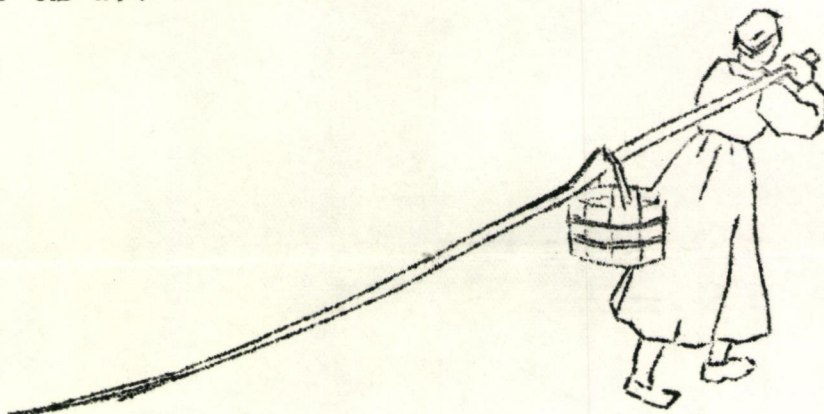
2684

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvaupla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bora vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ? *nei*

Har ein bruka kumøkk til brensel ? *nei*

*Den slags vasbering kjenner men ikke
til her, men det er trolig at den slags vasbering
maatte vere praktisk tilover di brukte
Bakkane i Tinn*